

לקט שאלות העוסקות בדרכי תצורה: גזורי שם

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תש"ף, מס' 75281

תש"ף

פרק ג: מערכת הצורות

14. א. לפניך קטע מכתבה, ובו פעלים מודגשים.

השבוע שקעתי בספר גרפולוגיה בניסיון לְפַרְשֵׁן את קווי האישיות שלי או אולי לְמַקְסֵם חוזקות שעד עכשיו לא גיליתי. אני מְמַרְקֶת כמה משפטים מעניינים שקראתי בספר, כדי שאוכל לחזור לקרוא אותם אחר כך.

(1) מהו התהליך המשותף שבו נוצרו השורשים של הפעלים המודגשים?

(2) במה שונה הפועל לְפַרְשֵׁן מן הפעלים האחרים?

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

17. ד. לפניך שלושה משפטים ובכל משפט מילה מודגשת.

הזמנתי באתר הקניות חולצה מְכַפְתֶּרֶת.

הילדים הם קהל אידיאלי בעבור מְשׁוּקִים.

בני הנוער הם צִרְכָּנִים מתוחכמים.

(1) מבין המילים המודגשות, הקף את המילה שהשורש שלה אינו גזור שם.

(2) ציין מעל כל אחת משתי המילים האחרות את שם העצם שממנו נגזר השורש שלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשע"ט, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

16. ג. שמות הפועל לְטַלֵּף, לְצַיֵץ (בטוויטר) רווחים בעברית. נוסף עליהם נוצרו בלשון הדיבור גם לְגַלֵּל ולְפַסֵּק.

(3) שורשיהם של שמות הפועל האחרים מקורם בלעז. באיזה אופן נוצרו השורשים האלה?

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשע"ח, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

15. ג. לפניך מילים מודגשות מתחום הספורט הנוטות במשקלי שמות הפעולה.

האַבְקוֹת, שְׂחִיָּה, הַתְעַמְלוֹת, אֶגְרוֹף, חֲתִירָה,

מְגוֹר (נוקאאוט) – מכת אגרוף שאחריה היריב אינו מסוגל לעמוד שוב על רגליו.

סְבִיסוֹב – תנועה של שחקן כדורסל שבה רגלו האחת קבועה בִּמְקוֹם כמו ציר ורגלו השנייה נעה בחופשיות.

(1) השורש של אחת מן המילים המודגשות הוא שורש גִּזֹּר שם.

ציין את שם העצם שממנו נגזר השורש.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2017, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

13. ב. לפניך משפט, ובו שלוש מילים מודגשות. קרא אותן, וענה על הסעיפים שאחריו.

הטלפון הסלולרי עוזר לבני דור ה-Y לְהִתְמַקֵּם במרחב באמצעות מְפוּי ממוחשב, ומסייע להם לְתַקְּשֵׁר עם העולם.

(1) הקף את המילה המודגשת היוצאת דופן מבחינת דרך ההיווצרות של השורש.

(2) הסבר את דרך ההיווצרות של השורש במילה היוצאת דופן.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ז, מס' 75281

פרק ג: מערכת הצורות

16. ב.

בספרייה לומדים לִאֶתֶר מידע ולְתַעַד אותו.

לפניך קביעה: שני הפעלים לִאֶתֶר ולְתַעַד הם גְּזוּרֵי שֵׁם, ורק אחד מהם הוא גם תְּנִינִי.

נמק את שני חלקי הקביעה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ז, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

15. ב.

(4) ילדים קטנים יוצרים לעתים פועלי לבוש, למשל: לְמַעַל מעיל, הִתְפַּגְּ'מְתִי בפיג'מה.

הסבר את התהליך הלשוני שהביא ליצירת השורשים בפעלים שיצרו הילדים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשע"ז, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

15. ב.

לפניך שתי מילים: שְׂוֹק וּמְמוֹן.

• ציין מה מייחד את דרך היווצרותם של השורשים של המילים האלה.

• בחר בַּאֲחַת מן המילים, והסבר כיצד נוצר השורש שלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חצב־ברק, אוגוסט 2016, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

13. א.

לפניך משפט ובו שני שמות פועל מודגשים.

יש לְעַדְכֵן את רשימת המשתתפים בטיול ולְנִילֵן את הדף כדי שלא יירטב.

- ציין את השורש של כל אחד משמות הפועל.

I. לְעַדְכֵן _____

II. לְנִילֵן _____

- הסבר את דרך ההיווצרות של כל אחד מן השורשים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ו, מס' 75281

פרק ג: מערכת הצורות

13. ד.

לפניך שמות פועל משורשים מרובעים. הסבר את דרך ההיווצרות של

כל אחד מן השורשים.

לְעַדְכֵן _____

לְנִילֵן _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ו, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

15. ב.

לפניך משפטים ובהם שלוש מילים מודגשות.

• הוועדה המייעצת דְּוָחָה על ממצאיה.

• מזון מְתַעֵשׂ גורם לבזבז משאבים.

• עורך המחקר שֶׁקָלַל את התשובות שבשאלונים.

ציין את השורש של כל אחת מן המילים, והסבר כיצד נוצר השורש.

דְּוָחָה

מְתַעֵשׂ

שֶׁקָלַל

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מרכיב 70%, חורף תשע"ו, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות

14. ה.

לפניך שני פעלים שנגזרו משורשים מרובעים.

I. מְסַרֵּר החלופה העברית שהציעה האקדמיה ללשון העברית לפועל סִמַּס,

המקובל בלשון הדיבור.

II. טִלְפֵּן

הסבר את דְּרַךְ ההיווצרות של כל אחד מן השורשים המרובעים.

טִלְפֵּן
